WIELKOPOLANIN

Rok 24. PRENUMERATA w POZNANIU: Kwartalnie 1,20 m., z odnoszeniem do domu 1,45 m., mies. 50 f. z odnoszeniem 58 f. WIELKOPOLANIN wychodzi codziennie. REDAKCYA: ulica Dolna Wałowa nr. 1, I p.

Poznań, niedziela 15 lipca 1906.

Telefon: Ekspedycyi 1013. Redakcyi 1142.

PRENUMERATA na POCZTACH: Kwartalnie 1,20 mk., z odnoszeniem do domu 1,32 mk. INSERATY od wiersza drobn. 25 f. REKLAMY 75 f. nie ma zwrotu. EKSPEDYCYA: ulica Wodna nr. 15.

Nr. 159.

Hr. Hoensbroech o partyi centrowej.

Były Jezuita, dziś odszczepieniec i zacięty wróg nietylko jezuitów ale i Kościoła katolick, hrab. Hoensbroech, zieje także jadem nienawiści do partyi centrowej. Z powodu wyborów w Altona-Iserlohn, gdzie, jak wiadomo centrowcy walczą o mandat z socyalistami, napisał ten ksiądz dawniejszy artykuł, w którym odradza liberałom oddawać głos na centrowca, ponieważ partya centrowa i jej dążenia ultramontańskie są ruchem daleko więcej przewrotowym i wrogim kulturze, niż socyalizm.

Jestto oczywiste kłamstwo. Każdy z nas wie, że partya centrowa stoi na podstawach chrześciańskich i prowadzi politykę wybitnie narodowo i państwowo niemiecką. Jeżeli przytaczamy powyższy sąd Hoensbroecha, czynimy to nie w celu zohydzenia partyi centrowej, ale dla tego, aby naszych czytelników pouczyć, że wrogowie partyi centrowej wygłaszają o niej takie same zdania, jak hakatyści centrowi o nas. — Wszakże i w hakatystyczno-centrowej prasie codziennie podobne zarzuty przeciwko nam zwrócone znaleźć możemy. — Nie sądźmy też, aby hr. Hoensbroech był odosobnionym ze swojem zdaniem. Przeciwnie: Pomiędzy hakatystami wszechniemcami i zwolennikami Związku ewangielickiego zapatrywania powyższe na centrum bardzo są rozpowszechnione. Dużo polityków nawołuje ludność niemiecką, aby raczej na socyalistę aniżeli na centrowca głosowała. Uważają bowiem socyalistów za mniejsze zło dla państwa niemieckiego, niż centrowców.

Jeszcze raz powiadamy, że tak nie jest, że nienawiść do katolików zaślepia tych ludzi. To jednak winno dać niektórym centrowcom do myślenia. Powinni się zapytać sami siebie, czy i oni nie zaślepili się w podobny sposób do nas polaków, jeżeli nas nazywają rewolucyonistami, przewrotowcami i zdrajcami państwa i kraju?

Warto się namyślić nad temi sprawami, choćby dla tego, aby się przekonać, że w polityce nie winno się przywięzywać zbytnio wagi do tego, co o nas mówią przeciwnicy nasi. Byleby tylko sumienie nasze katolickie i polskie było czyste — niech na nas gadają, co chcą.

Nie czyń tego drugiemu, co tobie niemiłe.

Rozporządzenie ministra.

W przemianie kulturalnej rozporządził minister i podaje do wiadomości urzędowo, że w okolicach z mieszaną narodowością, w których osadom polskim nadano nowe nazwy niemieckie często się zdarza, iż poszczególne władze jeszcze używają dawniejszych nazw polskich, a urzędy gmin i XX. proboszczowie używają jeszcze dawniejszych pieczęci.

Celem szybkiego zaprowadzenia w życie owych zmienionych nazw, żąda minister, aby wszystkie władze starały się o przeprowadzenie tych pieczęci, a X. proboszczowie także.

Jakkolwiek katolickie dozory kościelne polskie ograniczą się tylko na urzędowe czynności — to jednakże spodziewać się należy, że cel wprowadzenia tych nazw w stosunki prywatne będzie dopiętym.

U nas inaczej.

»Köln. Volks-Ztg.« a za nią gazety francuskie jak »Journal du débats«, »Temps« i inne, podają następującą wiadomość:

Podczas tegorocznego pobytu cesarza Wilhelma w Metzu, urządzono pomiędzy innemi koncert, na którym śpiewacy odśpiewali same tylko ludowe pieśni z niemieckich okolic Lotaryngii. — Cesarz rozmawiał podczas koncertu z trzema członkami Towarzystwa historyczno-archeologicznego z Nancy a jeden z nich oświadczył, że posiada wielki zbiór ludowych pieśni lotaryngskich w języku francuskim i jeżeli cesarz pozwoli, nadeszle mu takowe. Cesarz poprosił o nie, a tak mu się spodobały, że kilka z nich nucił z pamięci. Jednego razu, podróżując z namiestnikiem, odezwał się do niego, że dzieci szkolne powinny koniecznie nauczyć się tych pięknych pieśni i śpiewać po szkołach. »Ależ to są pieśni francuskie, Najjaśniejszy Panie«, odpowiedział namiestnik. »Wiem o tem«, odrzekł cesarz, »ale przecież język francuski jest językiem ojczystym znacznej części lotaryngczyków, a więc życzę sobie, aby nauczyli się w szkole pieśni w języku ojczystym.« U nas inaczej!

* *Zebranie starostów »Straży«* z Górnego Śląska odbyło się w niedzielę, dnia 8 bm. w Katowicach na sali »Reichshalle«. Zebraniu przewodniczył pan mecenas dr. Seyda z Katowic. Z Poznania przybył z ramienia »Straży« pan Karol Rzepecki. Starostów było 30. Oprócz tego stawili się reprezentanci wszystkich gazet górnośląskich. Obrady trwały od 12 do 5. Na zebraniu pokazało się, że Śląsk posiada 33 starostów i 99 komisarzy »Straży«. Członków jest kilkaset. Gotówki wpłynęło przeszło 200 marek. Obrady były bardzo ożywione i zajmujące. Postanowiono energicznie zająć się rozpowszechnianiem »Straży.«

Odezwa!

Kursor Towarzystwa Wyborczego obchodzi i będzie obchodził w najbliższym czasie górną część miasta Poznania, a zatem ulice św. Marcina, Piekary, plac Piotra, Wiedeńską, Ogrodową, Ludwiki, Wiktoryi, Rycerską, Wilhelmowską, plac Wilhelmowski, Podgórną, Młyńską, Fryderykowską, św. Wojciech, Królewską itd.

Szanownych członków i wyborców upraszamy, aby chętnie i obficie składki kursorowi wręczali, gdyż kasa wyborcza nie posiada bogatego funduszu, a tymczasem wydatki wyborcze w tym jeszcze roku będą olbrzymie z powodu wyborów miejskich, które jak słyszymy mają się odbyć przy innym podziale miasta, aniżeli się dotąd odbywały. — Zatem tegoroczne wybory będą wymagały i sprężystszej agitacyi i większych pieniędzy, jeżeli choć w części chcemy je pomyślnie przeprowadzić.

Kursor przyjmuje także kandydatów na członków Towarzystwa.

Upraszamy raz jeszcze o obfite składkowanie na rzecz wyborów.

Poznań, w lipcu 1906.

Zarząd

Towarzystwa Wyborczego w Poznaniu.

Józef Kużaj, St. Chociszewski, prezes, sekretarz.

M. Powidzki, kasyer.

J. Drwęski, M. Kaniasty, A. Teski, radni.

Zdradziecka robota socyalistów „polskich."

Wyszły nareszcie szydła z miecha. Twierdziliśmy zawsze, że tak zwana »Polska Partya Socyalistyczna« działa dla zaborczych ościennych państw w duchu antypolskim. W partyi tej, która stoi pod komendą żydowsko-niemiecką, od dawna widzieć było można tajemną działalność naszych wrogów, którym bardzo o to chodzi, ażeby Królestwo Polskie nie zyskało samorządu. A więc urządzało się za pieniądze nadsyłane z zagranicy różne awantury polityczne, mające oświadczyć o tem, że polacy nie są godni wolności politycznej, lub dążyło się przez różne bezcelowe strejki do zrozpaczenia ludności i zubożenia kraju.

Taką anarchią, jaką wraz z sprzedajnym złodziejskim rządem rosyjskim na spółkę zaprowadzili socyaliści »polscy« w Królestwie Polskiem, chciano przygnębić ducha i sprowadzić zupełną apatyą tamtejszej ludności na losy kraju i jego przyszłość. Gdy teraz zauważyli, że tą taktyką swą osiągnęli to co zamierzali, występują obecnie z otwartą przyłbicą i żądają wdania się obcych mocarstw. Grunt więc do najścia kraju przez prusaków jest przygotowany.

Pokazuje się teraz, co było ostatecznym celem tych gwałtów publicznych urządzanych przez socyalistów w Królestwie. Ciekawość, ile też dostaną, gdyby zbrojne wkroczenie mocarstw przyszło do skutku.

Ale na szczęście nie mamy się na razie czego obawiać. W tych dniach wygłosił w angielskim parlamencie sekretarz stanu Grey mowę, w której się stanowczo oświadczył przeciw mieszaniu się w sprawy wewnętrzne Rosyi. Słowa jego w połączeniu z objawioną w tym samym kierunku niechęcią cesarza austryackiego są nam rękojmią, że rodakom naszym w Królestwie nie zagraża w najbliższej przyszłości taki ucisk i tępienie narodowe, jakie się na nas tutaj dokonuje. Wkroczenie zbrojne niemców do Krolestwa Polskiego przeciw woli Europy sprowadziłoby straszny pożar wojenny, od jakiego uchowaj nas Boże!

Socyaliści »polscy« pokazali się więc niezaprzeczenie teraz jako zdrajcy ojczyzny, którą chcieli wtrącić w największe nieszczęście, jakie sobie tylko wystawić można, za pieniądze pobierane przez odwiecznych wrogów naszych, w których to interesie pracowali i dotąd pracują na szkodę narodu polskiego.

Miejmy nadzieję w Bogu, że zdrowy zmysł narodu naszego zniweczy nikczemną działalność tych szubrawców politycznych, stojących na żołdzie kakatystyczno-żydowskim i Królestwo Polskie dojdzie na drodze legalnej do upragnionej wolności, jakie mu z całego serca my polacy, jęczący w niedoli szczerze życzymy.

Wiadomości polityczne.

Niemcy. Cesarz odręcznem pismem podziękował ministrowi Studtowi za przeprowadzenie w sejmie ustawy szkolnej. W piśmie powiedziano, że ustawa przyszła do skutku dzięki zręczności p. ministra.

— Berlin, 13 lipca. Przybyła do Berlina komisya angielska do prowadzenia układów o ostateczne rozgraniczenie posiadłości angielskich i niemieckich w Afryce Wschodniej.

— Przy uzupełniających wyborach do parlamentu w okręgu wyborczym Altena-Iserlohn zwyciężył kandydat socyalistyczny około 1700 głosami większości.

— Wisła i Odra znacznie wezbrały. Obawiają się ponownej powodzi.

Ziemie Polskie. We wsi Błoszczyńcach, w pow. wasilkowskim, gub. kijowskiej, wszczęły się rozruchy z powodu nieporozumień między dzierżawcą, p. Wermińskim, a sezonowymi robotnikami, którzy zamiast pobieranych 7 rb., zażądali 12 rb. miesięcznie. Pan W. sprowadził robotników z sąsiedniej wsi, za co strejkujący robotnicy spalili mu stodołę, zawierającą 10,000 pudów owsa, oborę, dom ekonoma i inne narzędzia gospodarskie. — Około miasta Bogusławia — jak donosi »Gł. Kij.« — z powodu takichże nieporozumień, na folwarku p. Warwarskiego spalono również stodołę. — We wsi Ustinówka, obok stacyi kolejowej tegoż nazwiska, u hrabiny Branickiej spalono 3 sterty koniczyny i siana. Niedaleko stacyi Fastów w pow. skwirskim, we wsiach Dziedowszczyno i Tomaszówce, robotnicy pobierający wpierw 25 kop. dziennie, zażądali 50 kop. za zwyczajne roboty gospodarskie; kosiarze zaś zamiast pobieranych zwykle 50 kop., 1 rb. 20 kop. dziennie. — Zbliżające się żniwa dały też powód do zatargów między gospodarzami a robotnikami. We wsiach Dziedowszczyna i Tomaszówce włościanie zapotrzebowali 4 snopa, zamiast pobieranego w ostatnich czasach 12 go. We wsi Jaroszkach, w gub. kijowskiej, w pow. zwenigrodzkim, robotnicy zapotrzebowali 30 rb. za zbiór zboża z dziesięciny. Wypędzili wszystkich robotników z folwarku i cukrowni. Łamistrajków z okolicznych wsi nie puścili. Na

miejsce zajścia przybyli kozacy. Administracya proponuje 10 rb. od dziesięciny. Włościanie nie chcą wcale pracować na polach dworskich, nawet za najlepszą płacę, zaznaczając, że »kto będzie na panów pracował, to Duma państwowa nie da mu ziemi.«

Rosya. Prezes dumy państwowej, Muromcew, w ciągu dni najbliższych ma być powołany do Peterhofu.

— Współpracownik warszawskiego »Telegrafu« udał się do Petersburga w celu zbadania wybitniejszych posłów w sprawie żydowskiej. Dowiedział się, że przygotowane są trzy projekty prawa w tej kwestyi. Pierwszy, rządowy dzieli się na dwie części; pierwsza proponuje zniesienie ograniczeń obywatelskich, a zatem granicy osiedlenia, praw wyjątkowych w dziedzinie szkolnictwa, handlu i przemysłu; druga utrzymuje ograniczenie 10 proc. dla żydów w służbie państwowej z wykluczeniem zupełnem z administracyi wojskowej. Ale projekt ten nie zostanie przyjęty w Dumie, która w swoim projekcie znosi wszelkie ograniczenia, zatrzymując się tylko nad sprawą władania ziemią w obawie, że żydzi skupią dużo gruntów ze szkodą dla włościan. Nie chcąc jednak wydać specyalnego prawa ograniczającego dla żydów, Duma zaproponuje może prawo ogólne: »Nikt nie może posiadać po nad oznaczoną ilością dziesięcin ziemi.« — Trzeci projekt prawicy chce dawać stopniowo żydom równe prawa. Do tego projektu nie chce się jednak przyłączyć hr. Heyden. Rozpatrywanie kwestyi żydowskiej w Dumie nastąpi za 4 do 6 tygodni po rozpatrywaniu kwestyi polskiej. Referentem będzie Kokoszkin albo ks. Urusow.

— W Sebastopolu wykonano zamach na komendanta eskadry czarnomorskiej, admirała Czuchnina. Zamach wykonał pewien marynarz, który zaczaił się w krzakach parku admirała w chwili, gdy Czuchnin się przechadzał. Sprawca zbiegł. Admirał nie odzyskawszy przytomności umarł.

Włochy. Decyzya w sprawie rozdziału Kościoła od państwa we Francyi ma niebawem nastąpić, jak donoszą z Rzymu. A mianowicie za kilka tygodni ogłoszoną zostanie »Zielona książka« bardzo obszerna, objętości 1000 stronnic, zawierająca dzieje i dokumenty wszystkiego tego, co zdziałano odnośnie do położenia Kościoła we Francyi, po uchwaleniu prawa rozdziału. Znajdą się tam sprawozdania, akty zebrań biskupów we Francyi, instrukcye Piusa X, memoryały biskupów, sprawozdania rzymskiej kongregacyi dla spraw duchownych nadzwyczajnych, motywowane głosy itd. Celem tej publikacyi jest wyprzedzenie decyzyi Piusa X. Zdaje się, że Papież wezwie biskupów francuskich do utworzenia stowarzyszeń parochialnych według prawa kanonicznego, których zadaniem będzie następnie zastosowanie się, ile można, do obecnych praw. Tym sposobem nie będzie aż przyjęcia rozdziału, ale coś pośredniego, co nie naruszy powagi Stolicy świętej. Publikacya powyższa zostanie rozdzieloną tylko między kardynałów i biskupów.

Austrya. »Die Zeit« donosi na podstawie źródłowych wiadomości z Londynu, że król Edward VII przybędzie do Wiednia 5 września i zabawi tam do 7 września, jako gość cesarza. Będzie on przyjmowany z wielkimi honorami i to na specyalne życzenie cesarza Franciszka Józefa. Król Edward w dniu 15 sierpnia uda się do Maryenbadu, gdzie zabawić ma przez trzy tygodnie. Zawiadomił on dwór wiedeński, że chciałby odwiedzić cesarza Franciszka Józefa w Iszlu, na co cesarz oświadczył, że będzie uważał to za zaszczyt, jeżeli król Edward zamiast do Iszlu przybędzie do Wiednia. W ten sposób cesarz chciał zaznaczyć, że przykłada do wizyty króla Edwarda VII wielkie znaczenie polityczne. »Die Zeit« podkreśliła, że istotnie przybycie króla Edwarda do Wiednia łączy się z ważnymi celami politycznymi.

Austro-Węgry. (Wojna celna Austro-Węgier z Serbią.) Rząd węgierski w porozumieniu z rządem austryackim wydał dnia 7 lipca telegraficzne rozporządzenie, zamknięcia granicy dla towarów serbskich. Jest to pierwszy etap nowego okresu wojny cłowej między Serbią a Austro-Węgrami. Konflikt ten trwa już półtrzecia roku i doprowadził już raz do zerwania stosunków między monarchią Habsburgów i Serbią. Nieporozumienie rozpoczęło się z powodu odmowy Serbii na propozycyą Austryi, aby przy zbliżającej się reorganizacyi artyleryi Serbia poczyniła zamówienia w fabrykach austryackich. Dolało jeszcze oliwy do ognia zawarcie przez Serbią unii celnej z Bułgaryą co już wprost wymierzonem było przeciw Austryi. Obecnie toczyły się rokowania w sprawie nowego traktatu celnego, ponieważ dawny skończył się dnia 1 marca. Rokowania jednak nie doprowadziły do tego, by stan taki utrwalić. Przeciwnie, doszło znów do zupełnego zerwania stosunków. W Wiedniu obiega pogłoska, że wskutek zamknięcia granicy austryackiej prezes gabinetu ministrów w Belgradzie, Pasicz, zażądał dymisyi, i że król gotów jest jej udzielić.

Francya. Dreyfus otrzymał nominacyą na majora po uwolnieniu go zupełnem od winy.

— Izba deputowanych przyjęła projekt amnestyi, wyłączyła z pod niej jednak urzędników pocztowych, którzy brali udział w strejku. Prawica i centrum oklaskami przyjęła przemówienie ministra Bartoux, który potępił urzędników, urządzających strejki, dowodząc, że doprowadziłoby to jedynie do anarchii.

Anglia. Izba gmin wystosowała do Dumy następujący telegram: »226 członków najstarszego parlamentu świata zasyła pozdrowienie najmłodszemu parlamentowi, wyrażając nadzieję, że będą mogli przyjmować jego przedstawicieli na międzyparlamentarnym kongresie w Westminsterze«.

— Król Edward nie pojedzie do Poczdamu na chrzciny wnuka cesarskiego, lecz wyśle tylko zastępcę.

Wiadomości z blizka i z daleka.

Poznań, dnia 14 lipca 1906 r.

Uczmy dzieci pisać i czytać po polsku!

* *Ekspedycya nasza* ma na sprzedaż znaczki z pelikanem po 2, 5 i 10 fenygów. Czysty dochód z tych znaczków przeznaczony na cele dobroczynne.

* *Ojciec* zdolnych i pilnych chłopców nie może zapłacić za nich szkolnego i odzywa się z prośbą o pomoc. Na zapytanie nasze, wystósowane do osób wiarogodnych, otrzymaliśmy odpowiedź, że warto wesprzeć pilnych chłopców. Składki przyjmuje nasza ekspedycya, ulica Wodna nr. 15.

* *Poszukujemy* miejsca dla uczciwego rodaka jako woźnego bankowego lub jako kursora dla Towarzystw. Polecony przez nas może w razie stawić kaucyą. Bliższych informacyi udzieli redakcya Wielkopolanina, ul. Dolna Wałowa nr. 1.

* *Poznań.* Na Radzie miejskiej nadeszło i odczytano sprawozdanie roczne od „Stelli“ Tow. kolonii wakacyjnych i stacyi sanitarn. — Przeciwko właścicielom gruntów p. Paczkowskiemu i Kusztelanowi wytoczył magistrat skargę o wywłaszczenie, ponieważ zbyt drogiej ceny żądali za grunta. W sprawie uratowania dla miasta plantacyi za parkiem Fehlana, przy bramie Królewskiej wybrano komisyą, która z fiskusem fortecznym ma się układać. — Na Zawadach ma być postawioną baraka, w razie cholery. — Radny p. Kużaj referował w sprawie łazienek miejskich. — Na Łazarzu uchwalono pobudować nowy gmach szkolny. Koszta wynosić będą 560 tys. mk. Omawiano projekt urządzenia zakładu przy Tamie Garbarskiej dla czyszczenia odchodów kanałowych. Po urządzeniu tego zakładu mają wszelkie kloaki w domach być płukane.

* *Poznań.* Będąc jako gość w Towarzystwie Robotników Polskich w Jerzycach, odniosłem bardzo smutne wrażenie. Członkowie zebrali się dość licznie. Porządek dzienny był dość obszernym. Po odczytaniu protokółu, przyjmowano potem nowych członków. Wykład wygłosił sekretarz: „o kopalni węgla“ i „laniu żelaza“, kasyerzy zdali sprawozdanie z ubiegłego kwartału. Co do sprawozdań mi się nadzwyczaj podobało. Przy sprawozdaniu rewizorów z odbytej majówki, znaleziono wszystko w jak najlepszym porządku z wyjątkiem, że prezes powyższego Towarzystwa zakupił niektóre premie na majówkę u żyda! Doznałem przykrego wrażenia, że prezes coś podobnego mógł uczynić. Jest to bardzo smutna i bolesna wiadomość, że jako polak nie popiera swoich, zdaje się jakoby w Jerzycach lub w Poznaniu nie było kupców polaków. Na tem kończę mój list i proszę, aby ów pan na przyszły raz inaczej się zastosował. Prezes tłomaczył się na zebraniu, że kupno dostał o 25 fenygów taniej.

Janek Obleciświat z Poznania.

* *Poznań.* Osobistość człowieka, który na placu Królewskim padł trupem, rażony paraliżem, stwierdził syn jego. Był to 65 letni rządzca gospodarczy Józef Berndt, który przybył do Poznania, by się poddać operacyi na gardło. Znaleziono przy nim 200 marek w gotówce.

* *Poznań.* Cyrk Blumenfelda przybył w czwartek o godzinie 11 do miasta i ustawił swe obszerne namioty na narożniku ulic Głogowskie i Bukowskiej. Zaraz dał przedstawienie wieczorem i dawać je będzie do dnia 16 bm.

* *Poznań.* Skutkiem niesłychanego upału padł trupem koń pewnego spedytora na paraliż.

* *Poznań* Składy cygar i papierosów mają do 1 września czas do wyprzedania zapasów cygaret, gilz itd. bo po 1 wrześniu będą one oclone, a przez to cena się podwyższy. Jakie sumy ten podatek wyniesie, wykazuje się, że miejscowa fabryka „Patria“ podobno miesięcznie płacić będzie 27 tysięcy mk. cła.

* *Poznań.* Na stokach fortu Raucha pożgano stolarza z ulicy Półwiejskiej. Wzięto go do lazaretu, napastnika kamieniarza z Chwaliszewa, pochwycono.)—(Na targu na placu Sapieżyńskim pochwycono kobietę wiejską, która ukradła przekupce masło i z niem uciekała.)—(Wóz samochodowy Nowego Browaru stoczył się ze żwirówki w rów pomiędzu Murowaną Goślina a Owińskami. — Monter wczas ze samochodu zeskoczył i życie uratował.)—(Przy łazienkach miejskich wpadł 5-letni chłopiec do rzeki, ale go uratowano.

* *Ponieważ* dyrekcya kolei żelaznej za staraniem zarządu Tow. „Gwiazda“ wydawać będzie bezpośrednio wszystkim uczestnikom wycieczki do Wierzenicy bilety zwrotne po cenie zniżonej (z głównego dworca do Kobylnicy o godz. 3 minut 8 60 fen., z tamy garbarskiej 45 fen.), poprzednie nabywanie biletów u osób w wczorajszym komunikacie Towarzystwa wymienionych staje się zbytecznem.

Zarząd Towarzystwa „Gwiazda.“

* *Cyrk Blumenfelda.* W czwartek i piątek odbyły się w Poznaniu pierwsze przedstawienia znanego cyrku E. Blumenfelda wdowy. Wszystkie produkcye zyskały uznanie i głośne oklaski. P. Hodgiszi mianowicie zręcznością swoją w nogach zdumiewał. Podobały się też powszechnie produkcye woltyżerki panny Szulkiewicz, która na pełnokrwistych koniach produkowała się jazdą wyższej szkoły. Również wzbudzali podziw atleci. — Cyrk Blumenfelda należy wogóle do najlepszych tego rodzaju przedsiębiorstw.

* *Zwracamy* uwagę na ogłoszenie Towarzystwa Katolickiego Rzemieślników Polskich

---

ŚWIAT BEZ SERCA.

130 POWIEŚĆ.

(Przekład z francuskiego).

(Ciąg dalszy).

Rzeczywiście nazajutrz około dziesiątej, wyszedł z pałacu Jussac, wsiadł do najętego powozu i kazał się zawieść na ulicę Platrire do malarza Dojen, znanego mu oddawna.

W epoce naszego opowiadania, Dojen, lubo nazwisko jego jest dziś prawie zupełnie zapomniane, był bardzo modnym artystą.

Wielcy panowie i piękne panie płacili na wagę złota za portrety jego pędzla.

Doyen miał zaledwie lat trzydzieści, był bardzo przystojnym i eleganckim mężczyzną.

Maniery jego, jego gracya i dystynkcya, walczyć mogły o lepsze ze skończonym dworakiem.

Sławiono wszędzie jego rozum i powtarzano dowcipne jego słówka.

Zarabiając masy złota, mieszkał wspaniale, ubierał się przepysznie, wydawał uczty na cześć bogiń komedyi włoskiej i opery, trzymał konie rasowe, wygalowanych lokajów i otaczał się jednem słowem zbytkiem wielkiego pana.

Był też Doyen przyjmowany w najlepszych towarzystwach, nie traktowano go jako artystę, z pewną poufałością protekcyonalną, ale na równi ze sobą ceniono.

Doyen zajmował przy ulicy Platiere obszerny dom, w którym dziś z pół tuzina mogłoby się wygodnie pomieścić. Prywatne jego apartamenty znajdowały się na parterze, pomiędzy ogromnem podwórzem i ogrodem, pierwsze zaś piętro całe zajmowała olbrzymia jego pracownia.

Oszklona część sufitu zalewała od strony północnej pracownią tę świeżem przezroczystem światłem.

Nieznajomi musieli wyczekiwać w przedpokoju, zanim się mogli dostać do mistrza.

Réné kazał się zaanonsować i natychmiast został przyjętym.

Szczegółowy opis pracowni zająłby za dużo czasu i miejsca, powiedzmy więc czytelnikowi, że nieocenione bogactwa rozpościerały się tu na każdem miejscu z tym artystycznym nieładem, który wartość ich podwajał jeszcze znakomicie.

Przepyszne gobeliny, prześwietne płótna najsławniejszych mistrzów, pokrywały całe ściany; broń, porcelana i osobliwości różnego rodzaju, porozstawiane były na etażerkach z czasów odrodzenia na sprzętach holenderskich i chińskich.

Były też tu liczne bronzy starożytne, liczne posągi z białego marmuru, z Grecyi i Włoch sprowadzone itd. itd.

Doyen ubrany w kostyum domowy, bardzo skromny, a zarazem bardzo bogaty i oryginalny, malował, siedząc na taburecie, przed stalugami pokrytemi aksamitem czerwonym.

Mały murzynek, przybrany fantastycznie w jaskrawe barwy, pozował przed nim razem z przepysznym psem bonońskim, o długich jedwabnistych kudłach.

Artysta szkicował obraz, którego kopia po dziś dzień egzystuje.

Zobaczywszy wchodzącego Rénégo, dla którego miał wielką sympatyą i szacunek, Doyen położył pędzle i paletę i pospieszył naprzeciw gościa.

— Witam kochanego margrabiego — wykrzyknął, podając przybyłemu obie ręce — co za dobry wiatr cię sprowadza do prostego jak ja malarza?... nie widziałem cię przynajmniej od całego roku.

— Ja bardzo rzadko bywam w Paryżu, artysto kochany — odpowiedział Réné — a teraz przybyłem zaledwie przed paru dniami. Sprowadza mnie do ciebie powód nadzwyczaj smutny...

— Rzeczywiście — odrzekł Doyen ze współczuciem — a teraz, kiedy ci się lepiej przypatrzyłem, widzę na twojej twarzy ślady cierpień nadzwyczajnych. Czyżby ci się przytrafiło jakie nieszczęście?

— Tak... wielkie nieszczęście. Ale błagam, nie pytaj mnie o nic zgoła... zabrakłoby mi odwagi na wypowiedzenie ci moich cierpień.

Malarz skłonił się i uścisnął rękę markiza, a ten ocierał tymczasem zwilżone oczy i przez kilka chwil nic do siebie nie mówili.

Artysta pierwszy przezwał milczenie i rzekł:

— Kochany markizie. Nie wiem, co mogę dla ciebie uczynić i czego żądasz odemnie, ale cię mogę naprzód zapewnić, że o cokolwiek ci chodzi, jestem cały na twoje usługi.

— Dziękuję ci, mój przyjacielu — odrzekł Réné — wiem, że jesteś zacnym człowiekiem, wiem, że mnie kochasz i mogę liczyć na ciebie...

— Najzupełniej... o cóż ci chodzi?

— Spojrzyj na to.

Réné wyjął medalion i pokazał go artyście.

Doyen rzucił wzrokiem na miniaturę i nie mógł powstrzymać okrzyku.

— Ah! cóż za prześliczny portret. Co za piękność cudowna! Co za spojrzenie urocze! Co za wyraz! Nie widziałem nic podobnie doskonałego!... Więc ten portret nie jest zmyślonym?... więc podobna istota egzystuje?

— Egzystuje — szepnął Réné głosem złamanym.

Doyen domyślił się, co to znaczy.

— Kochałeś ją? — powiedział ze smutkiem — kochałeś ją, a ona umarła. O! mój przyjacielu, jakże cię serdecznie żałuję.

— Chciałbym mieć kopią tej miniatury — rzekł Réne po chwili milczenia — czy możesz mi ją zrobić?

— Zapewne.

— Chciałbym, ażeby kopia była tej samej co oryginał wielkości i tak do niego podobną, żeby trudno było odróżnić jednę od drugiej. Czy to możebne?

— Możebne i nawet nie tak trudne. Gdy dasz taką samą oprawę, nie potrafisz jednej od drugiej odróżnić.

— Gdy mi to zrobisz, kochany artysto, uczynisz mnie nad wyraz szczęśliwym. Proszę cię tylko, nie pokazuj tego nikomu.

— Bądź najzupełniej spokojnym.

— Jeszcze jedno pytanie. Kiedy będziesz mógł oddać mi kopią?

— Czy ci pilno?

— Bardzo.

— A więc, każdemu innemu powiedziałbym za tydzień, tobie powiem za dwa dni... zaraz zabiorę się do roboty.

[Ciąg dalszy nastąpi.]

w Poznaniu, które urządza swą zabawę latową w niedzielę, 15 lipca w ogrodzie p. Przybolskiego w „San Domingo“ przy drodze dembińskiej z bardzo urozm. programem.

* *Znaleziono* w piątek po południu zegarek damski, odebrać można u p. Osięgowskiego, ul. Strzelecka nr. 20.

* *Mosina.* P. Edmund Ewert kupi aptekę Wolfsohna.

* *Mieszków.* Pan Leon Karpinski kupił od pana W. Filipiaka oberżę, połączoną z handlem kolonialnym za cenę 9 i pół tysiąca talarów.

* *Szamotuły*, 10 lipca. Jak już donosiliśmy, odebrał chorąży tutejszego „Sokoła“ mandat karny na 30 marek za niesienie w procesyi Bożego Ciała sztandaru, przeciwko któremu założył protest. We wtorek odbył się w tej sprawie termin, sąd karę potwierdził! Podobno założono przeciwko temu wyrokowi apelacyą, a więc będzie sąd poznański tą sprawą się jeszcze raz zajmował. Jest to dziwnem, iż w państwie „kultury i dobrych obyczajów“ wszystkie ferajny mogą używać sztandarów o rozmaitych kolorach, — a naszym sokołom wszystko zakazane i policya miesza się nawet w sprawy kościoła. — Muszę też donieść o postępowaniu pewnego tutajszego polaka. Pan ten, który stoi nawet na czele pewnego polskiego Towarzystwa gdy się dowiedział, że chorąży Sokoła otrzymał mandat karny z policyi, wyraził się, iż dobrze mu tak, bo po co się wdaje w nieswoje rzeczy i do Sokoła należy. Zapewne ma teraz zadośćuczynienie, iż sąd karę tę potwierdził. Czego się więc Sokół może spodziewać od naszych najserdeczniejszych, jeśli nawet rodacy tak dobrze mu życzą?

* *Leszno.* Po zamachu na fabrykanta waty Sternberga okazało się, że sprawcą jest kelner Aron Hirsch Feldmann z Odesy. Z Kościana donoszą, że przybył on pieszo z Leszna przez Racat we wtorek przed południem i zgłosił się do niemieckiego Domu Towarzyskiego jako kelner ale go oddalono, a z żydowskiej kasy pomocniczej dano mu 75 fen. Nazwał się Moses Fuchs i poszedł dalej. Rysopis za nim posłany zgadza się z jego osobą.

* *Berlin.* Hrabia Pückler z Czarnej (Tschirne) na Śląsku, wielki nieprzyjaciel żydów, a noszący przydomek Dreschgraf, z tego powodu — skazany na kilka miesięcy pobytu we fortecy we Wisłoujściu, wziął urlop, — wyjechał do Berlina i w pewnych przestankach wygłaszał mowy przeciwko żydom, a miał licznych słuchaczy w społeczeństwie berlińskiem. W tych dniach zapowiedział nowe zebranie, — ale w dniu poprzednim prokurator nakazał uwięzienie go i odwiezienie do Wisłoujścia, dopóki tam nie odsiedzi wyznaczonego mu czasu.

* *Kolonia.* „Kölnische Zeitung“ pisze, że pułki saperów, załogujące we Warszawie, podały do ministra wojny żądania nie tylko z uskarżeniem się na krzywdę, jaką im administracya wojskowa w pożywieniu wyrządza — ale żądają: wolności dla kraju, usunięcia obecnego rządu i oddawania urzędników pod kontrolę parlamentu (Dumy) oraz zwołanie i urządzenie powszechnego głosowania tajnego dla wszystkich bez wyjątku. To usposobienie wojska, nieprzychylne dzisiejszemu rządowi satrapów moskiewskich ogarnia powoli coraz to szersze koła. Jest to naturalny skutek dotychczasowego ucisku i łapownictwa.

* *Dozórca więzienia* w kajdanach. Dozórca więzienia w Sosnówcu, eskortując więźnia Antoniego Trzewiczka, oskarżonego o odgrażanie się i bezprawne posiadanie rowolweru, do naczelnika będzińskiego powiatu, natknął się na kilku robotników, którzy zatrzymali go, żądając oddania im klucza od kajdan któremi był skrępowany aresztant, co też dozórca bez wahania uczynił. Robotnicy zdjęli kajdany z rąk więźnia i nałożyli je dozórcy, poczem wszyscy razem udali się w stronę Będzina. W drodze wypytywali się robotnicy, co Trzewiczek zawinił i co się z nim dalej stanie. lecz dozórca nie mógł ich objaśnić. — Wobec tego, że zbliżali się do Będzina, robotnici zdjęli dozórcy kajdany z rąk, pouczając go, aby w przyszłości już nie prowadzał więźniów w kajdanach. Gdy dozórca oświadczył im, że więzień bez kajdan może mu zbiedz, za co jego, jako dozórcę pociągniętoby do odpowiedzialności, robotnicy, nie chcąc dopuścić do tego, wydelegowali trzech z pośród siebie, którzy wraz z dozórcą odprowadzili więźnia aż do samego urzędu powiatowego.

* *Kalendarz.* Niedziela, dnia 15 lipca rb. Henryka. Wschód słońca o godzin. 3, minut 56, zachód o godz. 8 min. 14.

Poniedziałek dnia 16 bm. NPM. Szkaplerz.

Ruch w Towarzystwach.

* *Ćwierćroczne* walne zebranie Towarzystwa Młodych Przemysłowców w Poznaniu odbędzie się w poniedziałek, dnia 16 bm. o godz. 9 wiecz. na sali w Domu Katolickim. Na porządku obrad ważne sprawy.

Zarząd.

* *Kwartalne* zebranie Tow. polsko-katol. Terminatorów pod wezw. św. Alojzego w Poznaniu odbędzie się w niedzielę dnia 15 bm. o godz. 4 i pół w Domu św. Józefa. Na porządku obrad odczytanie sprawozdań sekretarza, bibliotekarza i skarbnika, oraz inne ważne sprawy. Zarząd.

* *Zebranie* wydziału naukowego Towarzystwa Młodzieży polsko katol. w Poznaniu odbędzie się w poniedziałek dnia 16 bm. wiecz. o godz. 8 w Domu Katolickim. Na porządku obrad wykład p. Lewandowicza.

Zarząd.

* *Szanownym* członkom katol. Tow. robotników polskich w Poznaniu (przy Farze) podaje się do wiadomości, żo msza św. odprawi się w niedzielę, dnia 15 bm. o godz. 6 rano na intencyą rozwoju Towarzystwa.

Zarząd.

* *Kwartalne* Walne zebranie Koła Tow. Rękodzielników w Poznaniu odbędzie się we wtorek 17 bm. wieczorem o godz. 8 w Domu Katolickim, św. Marcin 69. Na porządku obrad wykład. Zarazem donosimy, że zabawa latowa odbędzie się w niedzielę 22 lipca w ogrodzie szwajcarskiem u p. Świtalskiego przy drodze Dębińskiej. Zarząd.

* *Wilda.* W niedzielę, dnia 15 lipca r. b. urządza Tow. Młodzieży na Wildzie wspólną familijną wycieczkę do Naramowic. Punkt zborny o godzinie pół do 3 po południu przy szelągowskiej bramie. Dla wygody publiczności kursować będą wozy. Zarząd.

* *Św. Łazarz.* Zebranie Tow. Przemysłowców na św. Łazarzu odbędzie się w poniedziałek, dnia 16 lipca punktualnie o godz. 9 wieczorem w lokalu posiedzeń p. Sałacińskiego. Na porządku dziennym odczyt oraz inne ważne sprawy. Zarząd.

* *Jerzyce.* Na intencyą Towarzystwa naszego odprawi się w niedzielę, dnia 15 lipca rano o godz. 9 msza św. w kościele parafialnym św. Floryana. O liczny udział szanow. druhów pod sztandarem uprzejmie prosimy. Czołem! Zarząd

Towarzystwa gimn. „Sokół“ w Jerzycach.
Józef Tucholski, prezes. Wł. J. Samoliński, sekretarz.

* *Ratzje.* Zwyczajne zebranie Tow. Przemysłowców w Ratajach odbędzie się w niedzielę dnia 15 lipca rb. o godz. 8 w lokalu posiedzeń w Ratajach. Na porządku obrad bardzo ważne sprawy. Zarząd.

* *Strzałkowo.* Koło śpiewackie polskie w Strzałkowie urządza w niedzielę dnia 15 bm. zabawę latową, na które uprzejmie zaprasza Zarząd.

* *Ostrzeszów.* Szanownym druhom podajemy do wiadomości, iż oddział nasz urządza w niedzielę dnia 22 bm. zabawę latową połączoną z wyścigami. Program: O godz. 1 w południe wyścigi na szosie Ostrzeszów-Ostrów, trzy biegi: a) bieg nowicyuszów 2000 metrów, trzy nagrody, b) bieg wstępny 2000 metrów, trzy medale, c) bieg główny 3000 metrów, trzy medale. Od powyższych wyścigów są zawodowcy wykluczeni. O godz. 4 corso przez miasto — koła nieubierane. Od godz. 4 do 6 koncert w ogrodzie p. Kahlerta. Podczas tego 2 numera sztucznej jazdy, której ogłoszenie nastąpi w dzień zabawy. — Do każdego popisu 3 oznaki. Od godziny 6 począwszy taniec na sali. — Na zabawę tę wszystką brać po kole serdecznie do jak najliczniejszego udziału zapraszamy. Czołem!

Zarząd.

* *Gniezno.* Dnia 3 lipca 1906 odbyło się zwyczajne zebranie Tow. Ogrodników pod opieką św. Wojciecha na Gniezno i okolicę w gospodzie wstrzemięźliwości. W obecności 11 członków i 2 gości, zagaił zebranie prezes p. Janiszewski z Trzemeszna. W kilku słowach napiętnował zacofanie i obojętność do sprawy naszej tych kolegów gnieźnieńskich, którzy na zebranie nie przybyli. O innych okolicznych kolegach, którzy dotąd do Towarzystwa nie należą, należy sądzić, że nie umieją się bronić, gdy chodzi o ich własny interes. Podług porządku dziennego zaśpiewano prastarą pieśń „Boga Rodzico“. Numer drugi programu zebrania z powodu przeprowadzki prelegenta wypadł. Natomiast odczytał pan Janiszewski artykuł ze „Śpiewu Kościelnego“, wychodzącego w Płocku pod tytułem: „Słowo ostateczne o polepszeniu bytu organistowskiego“ przez X. proboszcza Łagowskiego z Lityna, z którego to odczytu poznaliśmy dokładniej stosunki Towarzystw organistowskich w Królestwie i zarazem ich działalność i przekonaliśmy się, że koledzy z poza kordonu pod niejednym względem mogą nam być przykładem, gdyż tam nie ma tylu opieszałych. Postanowiono nadal na koszt Towarzystwa abonować owo pismo i kolejno po przeczytaniu i wyjęciu z niego różnych dobrych rzeczy, członkom jeden drugiemu odsyłać. Po omówieniu różnych nas tyczących spraw, przewodniczący posiedzenie solwował. Próba gry na organach wypadła z powodu, iż nie było żadnego organisty z Gniezna. — Owa próba zwykle dotychczas po każdem posiedzeniu się odbywała.

M. Drybański, sekretarz.

Wiadomości handlowe.

Poznański targ na bydło z d. 13-go lipca 1906 r. [Sprawozdanie urzędowe]. Zwieziono lub spędzono:

47	sztuk	bydła rogatego
12	„	cieląt
14	„	owiec
6	„	kóz
295	„	świń
232	„	prosiąt

Razem 8 5 sztuk zwierząt.

Płacono za 50 kilogramów wagi żywej:

Rogacizna: Stoniki i jałowice: I kl. 38 do 40 mk. II kl. 35—37 m. Jońce I kl. — do mk. II kl. 35—37 mk. III kl. 31—33 marek. Krowy: I kl. 33—35 mk. II kl. 30—32 m. III kl. 21—24 mk.

Krowy dojne: I kl. —000— mk., II. kl. 300—350 mk., III. kl. 210—250 mk. za sztukę.

Cielęta: I kl. 48—50 mk. II kl. 38—43 mk. III kl. 30—35 mk.

Owce: I kl. —00— mk II kl. 33—34 m III kl. —00— mk.

Wieprzowizna: I kl. —12— mk. (za które wyłaj„ II kl. 50—51 mk., III kl. 47—49 m. IV kl. [illegible] 44—50 mk., tucznik —00— mk.

Prosięta: 30—45 mk. za parę.

Interes był spokojny — Targ uprzątnięto.

Bydgoszcz, dnia 13-go lipca rb. [Sprawozdanie Izby handlowej]. Pszenica 178—188 mk. Żyto wedle gatunku 120 137 mk. — Jęczmień podług gatunku 133—138 marek. Towar dla browaru 000—000 marek. — Groch na paszę 144—153 marek, do gotowania 160—175 marek. Owies 158—166 marek.

Szan. członkom **Katolickiego Tow. Rzemieśln. Polskich** donosimy, że

zabawa latowa

odbędzie się jutro **w niedzielę, 15 bm. w ogrodzie p. Przybylskiego, St. Domingo.**

PROGRAM: Koncert, początek o godz 4-tej. Śpiewy chórowe **Kółka Śpiewu Tow.** Wielka gra fantowa. Gry towarzyskie o premie. Polonez o godz. 1/2 8 poczem tańce. Członkowie mają wstęp wolny, inne osoby płacą 30 fen. O liczny udział członków prosi **Zarząd.**

Rzadka sposobność do nabycia

Gościniec

i 80 mrg. I kl. ziemi. **210** mórg buraczanej ziemi przy mieście i cukrowni. **230** morg. **piękny folwark** w powiecie kościańskim. Zgł. przyjm. **N. Kostrzewski,** Posen, Petristr. nr. 5.

Z powodu śmierci jest tanio na sprzedaż

sklep kolonialno-wikt.

z maglą Cegielskiego.

ul. Ogrodowa nr. 2.

Z powodu kupna innego majątku spiesdam natychmiast **w dobrym biegu będący, nowo murowany**

gościniec

z kilku morgami ziemi przy małej zaliczce. Zgłosz. przyjm.

S. Wojciechowski,
Gniezno. Rynek nr. 2.

Egzystencya pewna!
Dobrze prosperujący
interes wiktualny
zaprowadzony od lat 16, jest z powodu choroby, **zaraz tanio do nabycia.** Obrotu mleka 150 litr. dziennie, dwie magle, dzierżawa niska. Gdzie? wskaże eksp. Wielk. pod nr. **4475.**

Nowe
szkockie śledzie
Matjasy, Śledzie opiekane, Sardynki w oliwie. Najlepszy olej do jedzenia. Margarynę we wszelkich gatunkach. Czystą amerykańską, mieszaną, salonową naftę z dostawą na bieżące i późniejsze termina. **Smołę i papę na dachy** oraz **carbolineum**
poleca
po tanich **cenach hurtownych**
J. Maciejewski & Co.,
Szczeciński hurtowny handel śledzi i nafty
Poznań-Posen, W. Garbary 23
Telefon 872.
Adres do listów: Maciejewski & Co. Posen.
Adres do telegr: Heringsgrosshst, Posen.

Restauracya

z powodu choroby właściciela jest zaraz do nabycia. Zgłoszenia do eksped. Wielkop pod nr. **4480.**

W czwartek, dnia 19 lipca o godzinie 11 przed południem **sprzedawane będą na licytacyi w dom. Dąbki,** stacya kolei **Osiek (Netzthal)**

12 szt. 3 i 4 letnich koni.

Zarząd.

Posiadłość

moją w powiecie inowrocławskim teraz Hohensalza przezw., obejmuje 300 mórg obszaru w najlepszym stanie, 2/3 pszennej i koniczynnej ziemi, około 50 mórg łąk, pełne zimowe i latowe wysiewy, obfity inwentarz bydła nadkompletny, martwy inwentarz, sprzedam za cenę wartościową natychmiast przy wpłacie 30—40 tys. mk. Zgłosz. piśm. przyjmuje **Joseph Cohn,** Thorn.

Zarząd leśny w Kąpiu
ma jeszcze do wydzierżawienia
6 bardzo porządnych i obszernych
pomieszkań
dla robotników leśnych pod nader korzystnemi warunkami zaraz do wydzierżawienia Zgłosz. przyjmuje
Zarząd leśny w Kąpiu
p. Labischin Bez. Brbg.

Piekary 4 III ptr.
3 pokoje, kuchnia i należytości od 1. 10 br do wydzierżaw.

4 wielkie lokale
do przemysłow. celów na prt. lub I ptr. do wynajęcia.
Wielkie Garbary 28.

Mieszkania

o 3 pokojach również i sklepowe natychmiast do wynajęcia
Freudenreich & Cynka.
Rycerska ul. 17.

Mam na sprzedaż:
Folwark samodzielny 560 mórg przy szosie, 5 klm. od kolei, z dobrą ziemią i budynkami, 260 marek za morgę.
Gospodarstwa: 360 mórg, 120 i 130 mórg, 2 klm. od kolei z bardzo dobrą ziemią i budynkami. Również większe i mniejsze majątki do sprzedania i wydzierżawienia. Zgłosz. przyjm. **Kostrzewski,** Posen, Petristr. nr. 5.

Potrzebni od paźdz.: **kuchmistrz** żon na 400 mk. i dep, **służący** żon. na 300 mk. i dep do 1 pana, **urzędnik** kawal. na 1000 m, **rządca** żon. na osobny folwark na 1000 mk. i utrzymanie, **ogrodnik** żon. na 240 mk. i dep
Pośrednik posad dworskich
Franciszek Niedzielski,
Poznań — Posen, Bäckerstr. 7.
Telefon No. 1036.

Pomocnik zegarm.

nader biegły w zawodzie znajdzie natychmiast stałe zatrudnienie przy bardzo wysokiej pensyi.
St. Jaworski, zegarmistrz.
Oborniki.

Potrzebni zaraz
czeladnik młynarski, czeladnik kowalski-maszyn.
samotni Zgłoszenia
Młyn Hamer,
p Główno.

Celad. siodlarskiego na kilkoletnie zatrudnienie; nie będąc później odpowiedni dla starości, odebrać może wszystkie Dominia, również przyjmę **ucznia**
Mórkowski, siodlarz w Buku

Potrzebni zaraz: **urzędnik** k. do Polski, **gospodyni** z got **forc-pan** żon. lub kaw., **służący, chłopiec** kredensow, **kucharz** od 1. 10., **urzędnik i pisarz** gosp. kilku **ogrodników, służących, kucharzy, nauczycielka, bona, panna służąca** kilka **gospodyń, pokojówek i kucharek.**
»Pośrednik miejsc«
Stanisław Taczyński,
Posen, Ritterstr. 10. (Telef. 1644).

2 czeladników rymarskich
na stałą robotę przyjmie zaraz
Władysław Witkowski.
Rymarz.
Szamotuły, Rynek.

Młodszy
pomocnik handlowy
do składu kolonialnego i destylacyi potrzebny zaraz. Łask. zgłoszenia z podaniem pensyi i odpisy świad.
S. Tomczak,
Swarzędz Schwersenz.

Potrzeb. zaraz i od 1. 10.: **Urzędnik** g., **2 pisarzy** g., **3 gospodynie, stelmach,** ż., **włódarz** żon., **elew** syn włośc. **borowy** k., **ogrodnik** ż. i k., **panna służ., 3 służ., kucharz.**
Adr.: **Władysław Karwat,**
Pośrednik posad.
Poznań—Posen, Bäckerstr 4.

2 czeladzi siodlarskich
na stałe zatrudnienie i dobrą płacę przyjmie zaraz
K. Sroczyński,
Wronki. **Wronke,**

Kilku cieśli
przyjmie zaraz
K. Mroczkiewicz,
budowniczy w Stęszewie.

2 domowych
dobrze polecanych, młodszych, zgrabnych ludzi do posyłek i uprzątania sali poszukuje
Bazar Poznański.

Gospodyni samodz. do księdza na wieś, do gospod. i gotowania na 240 mk. i tant potrzebna od 1-go paźdz., **Młody urzędnik** lub **pisarz** gosp. pod dysp. dziodzica na 450 mk. i pran. potrz od 1-go paźdz, **gospodyni** samodz. na osobną wieś **zaraz** potrzebna.
Pośrednik posad dworskich
Franciszek Niedzielski,
Posen, Bäckerstr. 7.
Telefon No. 1036.

Córka uczciwych rodziców w wieku 14—16 lat, chcąca się wyuczyć
pracy domowej
może się zgłosić.
J. Dalkowska, św Marcin 49 II.

Potrzebna **zaraz biegła, samodzielna**
panna do stroju.
Zgłoszenia z świadectwami i fotografią przyjm. eksp. Wielkopolanin pod nr. **4463.**

Ucznia
przyjmie zaraz pod dogodnemi warunkami
St. Jaworski, zegarmistrz.
Oborniki, Pr. Posen.

Ucznia
który ukończył 16 rok życia posz.
W. Rafiński,
Mleczarnia Wilcze
p. Buszkowo Bez. Bromberg.

Ucznia
przyjmie zaraz
K. Rudzki,
mistrz malarski.
Poznan. Wielke Garbary 5.

Uczenice
do handlu łokciowego przyjm.
M. Szydlarski.
Szamotuły. Samter.

Ucznia
przyjmię zaraz
J. Rogoziński,
Poznań W. 6, W. Berlińska 57
skład kolonialny, del katesów, win i cygar.

Ucznia
poszukuje zaraz do drogeryi
Leon Kutzner,
Rosenberg

Podczas żniw i gorączek używajcie
Manru, Azę i Drużbę
B. Kasprowicza
w Gnieźnie
jako najlepsze i najtańsze napoje bezalkoholowe. Odpierajcie liche, podobne naśladownictwa.

Fabryka papierosów i tureckich tytoni „WULKAN“
[illegible] Komendzińskim w Dreźnie
zwraca Szanownym Amatorom łaskawą uwagę na swoje papierosy i tureckie tytonie, które **w wszystkich główniejszych odnośnych handlach są do nabycia.**

Kantorzysta

z odpowiednimi wiadomościami i dobremi poleceniami znajdzie natychmiast umieszczenie w biurze spedycyjnym. Zgłoszenia piśmienne przyjmuje ekspedycya Wielkopolanina pod nr. **4464.**

---

34 morgowe gospodarstwo

w Jerce z dobremi budynkami i znakomitem żniwem sprzedamy tanio przy zaliczce 5000 marek. Jerka jest stacya kolejowa i ma widoki na kopalnię węgla.

Bank Parcelacyjny
w Kościanie. E. G. m. b. H. (Kosten.)

Tylko kilka dni

i póki zapas starczy, ażeby **dużego cła nie płacić**

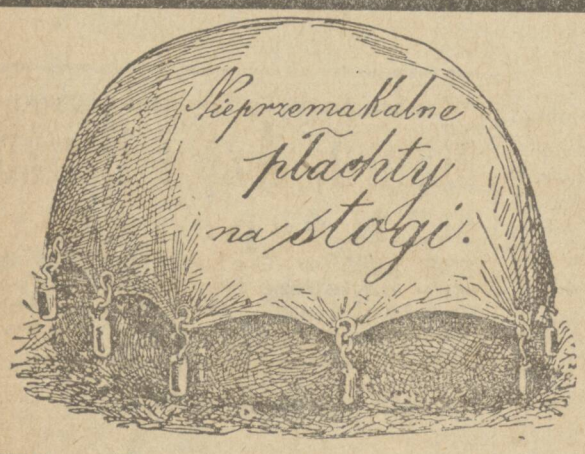
wyprzedaję papierosy

po bardzo zniżonych cenach przez zaliczkę.

Np.						
100	sztuk	**Pif Paf**	zamiast	0,40	mk. tylko	0,30 mk.
100	„	**Roman,** białe	„	0,60	„ „	0,45 „
100	„	**Roman,** zielone	„	0,70	„ „	0,55 „
100	„	**No. 101**	„	0,60	„ „	0,45 „
100	„	**Columbus**	„	0,60	„ „	0,45 „
100	„	**Stefan**	„	0,70	„ „	0,55 „
100	„	**Wanda**	„	0,80	„ „	0,60 „
100	„	**Osiris**	„	0,80	„ „	0,60 „
100	„	**Gloria**	„	1,00	„ „	0,80 „
100	„	**Neptun**	„	1,00	„ „	0,80 „
100	„	**Sułtan**	„	1,20	„ „	0,90 „
100	„	**Anna**	„	1,20	„ „	0,90 „
100	„	**Rosyjskie 16**	„	1,40	„ „	1,00 „
100	„	**Nowoczyn**	„	1,50	„ „	1,10 „
100	„	**Oficerskie**	„	1,50	„ „	1,10 „
100	„	**Mydras**	„	1,50	„ „	1,10 „
100	„	**Meh Ali**	„	1,50	„ „	1,10 „
100	„	**Mitrailleuse**	„	1,60	„ „	1,20 „
100	„	**Petersburg**	„	1,60	„ „	1,20 „
100	„	**Apollo**	„	1,60	„ „	1,20 „
100	„	**Noblesse**	„	2,00	„ „	1,30 „
100	„	**Długie 18-a**	„	2,00	„ „	1,30 „
100	„	**Nestymus**	„	2,20	„ „	1,40 „
100	„	**Pokora**	„	2,50	„ „	1,50 „

Za 10 marek papierosów przysyła franko.
Proszę z tej okazyi korzystać i zaraz zamówić.

P. Pokora, fabryka cygar i papierosów.
Wejherowo (Neustadt Westpr) No. 480.

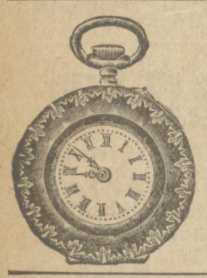
Płachty na stogi.
Płachty na wozy.
Miechy do zboża.
poleca **tanio**

K. Ignatowicz,

Poznań, ul. Wrocławska 4.

Ważne dla Rodziców!

Pensyonat, pomoc w naukach, opiekę ojcowską i niezawodne przygotowanie nowicyuszów aż do kwarty gimnaz. i realnych klas, prywatne lekcye w łacin. franc. niem. i rachunkach znajdą rodzice u nauczyciela **Różańskiego, Piekary 25.**

Budzik głośno dzwoniący **1,85 mk.**
Zegarek kieszonkowy niklowy **2,35 mk.**
Zegarek czysto srebrny **6,85 mk.**
CENNIKI około 2000 illustracyi wysełam darmo i franko.

M. Danecki, (Görchen)
Miejska Górka.

Najtańszemi środkami uśmierzającemi przy zaburzeniach żołądkowych w trawieniu, kurczowem katarze żołądka, biciu serca, przy bólach zębów, reumatyzmie, podagrze, na puchnięciu i ranach jest

Balzam klasztorny,
klasztorna herbata, klasztorna maść

ponieważ te środki ułatwiają trawienie, usuwają zatwardzenie, parcie, bóle głowy i kolki, i bardzo dobrze działające na zdrowie. Wszędzie do nabycia, gdzie nie ma wysełа fabryka od **3 mk. franko.**
Przy większych zamówieniach 20 proc. rabatu
Prospekty na życzenie gratis.

E. K. Seidel, (przedtem **E. B. H. Kleteldt.**)
Katowice G. Śl. (Kattowitz O/Sch.) **Sachsstr. No. 16**

Wirkliche Freude bereitet Ihnen nur ein dauerhaftes

erstklassiges Solidaria-Fahrrad.

Wir liefern Ihnen solches auf Wunsch auch gegen

Teilzahlungen.

Anzahlung Mk. 20, 30. bis Mk. 50; Abzahlungen monatlich Mk. 8 bis Mk. 15. Billige Reichsräder geben wir bei Barzahlung schon von Mk. 58. an ab. Auch Zubehörteile wie Laufdecken, Luftschläuche, Laternen, Glocken etc. kaufen Sie bei uns am billigsten. Preisliste gratis und franko.

...sch & Co., Charlottenburg No. 189

Wielki cyrk E. Blumenfelda w-wy z Góry

w Poznaniu, na placu przy ulicy Bukowskiej.

Tylko jeszcze 3 dni przedstawień.

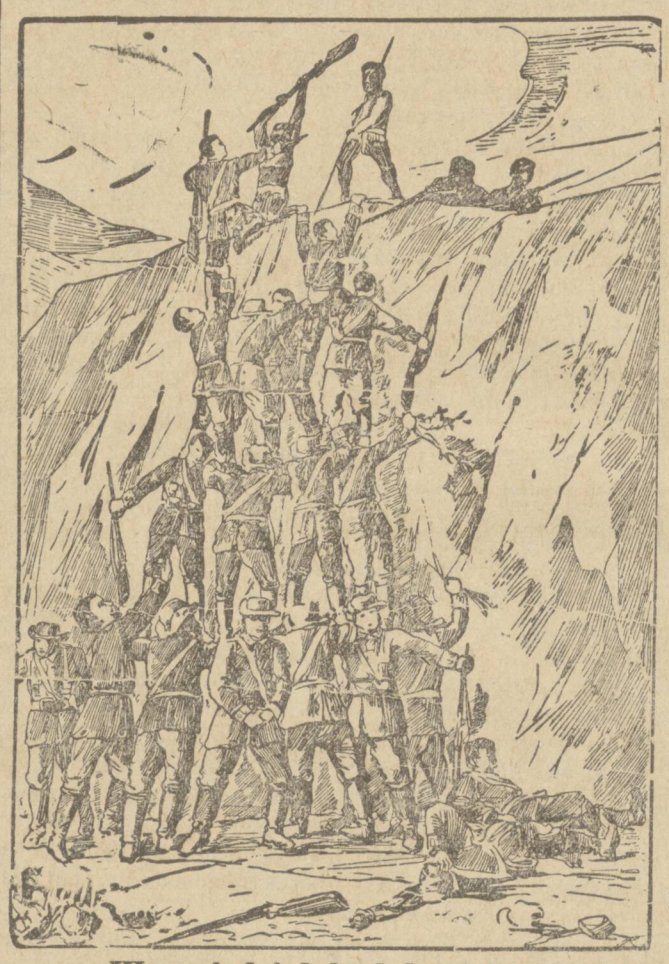
Dziś w sobotę, dnia 14-go lipca br. wieczorem o godz. 8-mej

Wielkie przedstawienie Parforce.

Najpierw **12 wspaniałych nadzwyczajn. reprodukcyi,** potem na zakończenie:

Nowość! Nadzwyczajne powodzenie!

Scenerye z Afryki południowo-zachodnio-niemieckiej albo bitwa z Hererosami.

Wspaniałe przedstawienie maneżowe w 10 obrazach.
Wykonane przez 140 osób.
2 własne orkiestry muz., balet itd.
P. i.: Jeszcze dotąd nie bywałe powodzenie:

zdobycie 20 stóp wysokiej skały przez niem. trupy.

Autor Marynarki **Hr. Helsing** pisze w swem sprawozdaniu o niemiecko-południowo-zachodniej Afryce w cyrku Blumenfelda bardzo pochlebnie.

W niedzielę, dnia 15 bm. po poł. o godz. 4 i wieczorem o 8:

Wielkie przedstawienia galowe.

Po poł. o godz. 4:
Wielk. jazda tryumfalna z czasów rzymskiego cesarstwa.
Wieczorem o godz. 8
Niem.-południowo zach. Afryka.

Na przedstawienie w niedzielę wieczorem wstęp dla wojskowych i dzieci po cenach pełn.

W poniedziałek, dnia 16 bm. o godz. 8 wieczorem:

Ostatnie wielkie podw. przedstawienie parforce

z nadzwyczaj wyśmienitym programem.

Z wysokim szacunkiem
Bracia Blumenfeld.

Tylko jeszcze

4 wyjątkowo tanie dni! 4

niedziela, poniedziałek, wtorek i środa.

Mój zapas rzeczy latowych, musi być zupełnie sprzątnięty, z powodu tego znacznie zniżyłem wszystkie jeszcze pozostające towary, po zadziwiająco tanich cenach.

Proszę zważać na moje okna wystawne!

Ubiory do prania dla chłopców 85 fen.
Każda wielkość o 10 fen. postępuje.
1,15 mk., 2,25 mk. i t. d.

Męzkie kolor kamizelki 2,50 M.
do wyszukania. Tylko I. cena
Pomiędzy niemi znajdują się, mające wartość do 6 mk.

Ubiory do prania dla młodzieńców.
Płócienne ubranie dawn. 4,75 teraz 3,25 M
Alpagowe ubranie dawn. 7,50 teraz 5,50 M

Ubiory wełniane dla młodzieńców.

Dawniej	8,00	11,50	15,00	
Teraz	5,50	7,50	9,50	i. t. d.

Męzkie marynarki alpagowe 1,75 M.
2,50 3,50 4,75 i t. d.

Męzkie wełniane jupy 2,00 M.
2,75 3,50 5,25 i t. d.
w sportowych fasonach także na składzie.

Ubiory dla rezerwistów w wielkim wyborze po bajecznie tanich cenach na składzie.

GEORG LAUFFER,

mistrz krawiecki.
Poznań, Stary Rynek nr. 93.
Magazyn lepszej garderoby męzkiej i dla chłopców.

Przy tej ofercie nie udzielam marek rabatowych.

Proszę dokładnie zważać na moją firmę.

Interes golarski

w mieście Ks. Poznańskiego z powodu choroby właściciela zaraz do sprzedania, prosperujący dobrze, w całej okolicy znany z dobrej praktyki zębów. Bliższych wiadomości udzieli eksp. Wielk. pod nr. **4360**

Przyjmę zaraz za wysokiem wynagrodzeniem kilku

siodlarzy

do szycia pasów.
Z. Mazurkiewicz,
Fabryka pasów, ul. Wiktoryi 17.

Panienka

która pracowała jako ekspedyentka lub dyrektryza w handlach bielizny potrzebna od 1. września br. Zgłosz. do eksped. Wielkop. pod nr. 4300.

Piekarnia

pierwszorzędna zaraz do zadzierżawienia. Zgłoszenia przyjmuje **S. Jany,** Główna, ul. Główna 108.

Egzystencya!

DOMOSTWO

gdzie obecnie się znajduje skład kolonialny i t. d. jest **zaraz do sprzedania.** Wpłaty potrzeba 3—5000 marek. Cena stała wynosi 15,000 mk. **Najlepsze położenie w rynku na małem mieście.** Oferty proszę do eksp. Wiekop. pod nr. **4448.**

Koło damskie
w dobrym stanie tanio do nabycia.
Wielkie Garbary nr. 45
w składzie wiktualnym.

Dobrze zaprowadzony

interes kolonialny

wraz z maglą jest zaraz do nabycia Gdzie? wskaże ekspedycya Wielkopolanina pod nr. **4444.**

Kram kolon.-wiktualny

z nową maglą jest na sprzedaż w Poznaniu przy wielkich 2 fabrykach. Egzystencya pewna. Skład i pomieszkanie razem. Pieczywa sprzedaje się dziennie za 12 mk., mleka 60—70 litrów. Z powodu choroby i wyjazdu do rodzin. stron zaraz do objęcia. Zgł. do eksp. Wielkopol. pod nr. **4350.**

Sprzedawaczkę i uczennicę

poszukuję
I. Guszczyński, Oborniki.

Potrzebna zaraz

gospodyni

znająca się na wykwintnej kuchni. Zgł. do eksp. Wielk. pod nr. **4408**

Potrzebne natychm.: **3 gosp.** na 80 i 100 tal., **4 służących** kawal. i **inna służba dworska.**
Stefan Chełmicki,
»pośrednik miejsc«
Poznań, ul. Półwiejska 41, I podw.

Do mej destylacyi i wyszynku poszukuję natychmiast dzielnego

ekspedyenta

któryby także piśmienne prace uskuteczniał.
J. Baruch,
Środa, Schroda.

Poszukuję

2 zdolnych maszynistów

do prowadzenia parowych maszyn Marszała, lecz tylko na stałe zatrudnienie.
J. Zydorczak.
Kowalew b. Pleschen Bhf.

---

2 maszynistów kowali

do prow. par. młockarń prz. zaraz **A. Kaczmarek,** Środa Schroda.

Potrzebnych zaraz

2 kowali maszyn.

dzielnych w swym zawodzie do prowadz i reperacyi parowych młocarń. Zgł. przyjmuje
Wojciechowski,
Poznań, Zawady 13.

Służąca

(młodsza) potrzebna zaraz lub nieco później. Miejsce przyjemne. Piśm. tylko zgłosz. pod nr. **4391.**

Poszukuję miejsca za

podwórzowego lub polowego

od każdego czasu. Zgł. przyjmuje eks Wielkopol. pod nr **4347.**

Młodszego pomocnika i ucznia

z lepszem wykształceniem szkólnem przyjmie zaraz drogerya, skład farb nasion i lakoci.
Franciszek Deutsch.
Wronki (Wronke)

Uczeń

z porządnego domu pożądany do handlu towarów żelaznych krótkich przy wolnem utrzymaniu w domu pryncypała. Wstęp zaraz lub też później. Zgł. przyjm. eksp. Wielk. pod nr **4382.**

Ucznia

do handlu korzennego, lakoci i destylacyi poszukuję syna porządnych rodziców z dobrem wykształceniem
T. Karasiński,
Inowrocław.

Tischler-Rohstoff- und Abfallverein E. G. m. b. H.

Bardzo tania okazya

w ostatnich dniach mej tegorocznej wyprzedaży latowej

celem uprzątnięcia.

Ca. 45000 mtr. materyałów do prania jako muśliny, płótna, perkale, etaminy, voile, batysty itd., przeważnie polecam satynety i wełn muśliny **68** fen

Ca. 68000 mtr. materyałów wełn. jako szewi ty, kan garn, materyały na kostyumy i na suknie itd Przeważnie polecam materye na bluzki w pasy i szkockie metr **88** fen

Ca. 50000 mtr. koronek i wstawek gipiury, walenci nne, tiule w różnych szerokościach, tylko najlepsze gatunki metr 25, 15, 10 i **5** fen

Ca. 11000 sztuk fartuchów damsk. i dziec. jako fartuszki małe reformy, białe fartuszki itd. P. zeważnie polecam partyą fartuchów dom. z lack. sztuka **78** fen.

Ca. 9000 szt. damsk. i dziec. bielizny jako koszule damskie dzienne i nocne kaftaniki, halki, pantalony, bielizna dla niemowl. Przew. polecam koszule damsk. fason. trochę zbrudz. **10** mk.

Ca. 2500 szt. bluzek damskich bluzki do prania, białe, bluzki batystowe, bluzki muślinowe, bluzki jedwabne. Przeważnie polecam partyą bluzek do prania sztuka **98** fen.

Ca. 5000 szt. kapel. damsk. i dziec. eleg. kapel. damsk. wspan. garnirowane, ang. garn. kapelusze batyst. dla dziewcz., kapotki. Przeważnie polecam eleg. garn. clochés **95** mk.

Ca. 4000 szt. krawatów męzkich plastrony, dyplamaty, regaty i do wiązania. Przeważnie polecam partyą regatów, nowe fasony, sztuka **25** fen.

Ca. 10000 par pończ. damsk. i dziec. czarne, białe i kolorowe w pasy, skarpetki męzkie Przeważnie polecam pończochy damskie, ang długie **25** fen.

Ca. 1200 szt. pasków damsk. skórkowe, jedwabne, gumowe, w wszystkich kolorach. Przeważnie polecam damskie paski gumowe, nasadzone guziczkami stalowemi, sztuka **90** fen.

Dom towarowy M. Schneider, Poznań, Berlińska 19.

Każda pani
powinna jeszcze z tej sposobności skorzystać.

My używamy do prania
sławny ekstrakt „Saponin z koszulką"

dla tego dla nas wielkie pranie przyjemnością, człowiek się nie namęczy, trzeć bielizny nie potrzeba tylko gotować, a bielizna bez bielawy biała jak śnieg.

Tam ci, co mydłem, lub jakiemi szumnie zachwalanemi proszkami piorą, męczą i pocą się a bielizna żółta, brud licho puszcza, a uciążliwe tarcie ją bardzo drze.

Proszę, spróbujcie więc Panie

„Saponinu z koszulką"

a przekonacie się o znakomitych skutkach

Tylko prawdziwy ze znaczkiem **„Koszulka"** w paczkach po **25** fenygów.
Do nabycia we wszystkich większych **składach drogeryjnych i kolonialnych.**
Gdzie nie ma na składzie, wysyła się wprost z fabryki **8 paczek** za **2.00 mk.** franko incl.

Chemiczna fabryka „SAPONIA"

C. Nagórski, Pr. Starogard.

Bez konkurencyi. — Założony w roku 1835. — Bez konkurencyi.

Kosa „Pleszewianka"

jest i pozostanie najlepszą kosą kowalskiej ręcznej roboty całego świata.

Gwarancya 2-letnia. PLESZEWIANKA L. S. P. Gwarancya 2-letnia.

patent. zastrz.

Polecam jako specyalność

kosy moje „Pleszewianki" kowalskiej roboty z najlepszej stali angielskiej i znane powszechnie z ich dobroci, pod gwarancyą za każdą sztukę, to znaczy: każdą kosę, któraby nie dobrze siekła, odbieram napowrót, dając za takową bezpłatnie inną, również pod gwarancyą. Ceny kos „Pleszewianka"r

Długość:	90	95	100	110	115	120—125	130 cm.
Cena:	4,00	4,50	5,00	5,25	5,75	6,50	7,00 mk.

Zaletą ich jest lekkość i niezwykła równość hartu; ostrze trzymają przez kilka dni i sieką bez ostrzenia do 800 kroków. Kosy moje sieką równie dobrze każdą trawę i wszelkie gatunki zboża.

Kosy kowalskie z prawdziwej angielskiej gusstali Sheffield ze znakiem trzech koron, pod gwarancyą.

Nr. 1a 85 cm.	Nr. 2a 100 cm.	Nr. 3a 110 cm.	Nr. 4a 115 cm.	Nr. 5a 120 cm.	Nr. 8a 180 cm.
3,60 mk.	4,00 mk.	4,50 mk.	5,00 mk.	5,25 mk.	5,50 mk.

Młotek gusst. 0.60 babka 0.50 mk. pod gwarancyą. Kute pierścienie 25 fen. Opakowania nie liczę. Przy odbiorze 5 do 10 sztuk przesyłka darmo, kto więcej jak 10 sztuk naraz zamówi, otrzyma od każdej 0,20 rabatu. Wysyłkę uskuteczniam odwrotną pocztą za zaliczką pocztową, lub po poprzedniem nadesłaniu należytości.

Ludwik Sochaczewski, Pleszew, (Pleschen i. Pr. Posen).

Spirytusowe światło żarowe:

lampy i pająki

znanych ajko w tylko **wypróbowanych** i dobrych konstrukcyach do oświetlania **pokoi, kuchen, korytarzy, ogrodów, podwórz, stajni, werand i balkonów.**

pewne przed przewiewem!

Żądać moich ilustrowanych katalogów.

Louis Perls, Zastępca Centrali dla zużytkow. spirytusu.

Lokal wystawowy i sprzedaży

ul. Berlińska 18 POZNAŃ ul. Berlińska 18.

Czcigodnemu Duchowieństwu i Szanownej Publiczności polecam

skład gotowych krat żelaznych

kutego żelaza własnej roboty na jeden, dwa lub więcej grobów, kraty do Bożychmąk.

Stanisław Brzozowski,
mistrz ślusarski, fabryka dla budowli i krat.

Potrzebuję zaraz

ekspedyentkę i uczennicę

do handlu tow. łokciowych i krótkich, oraz **pannę do szycia.**

St. Stoiński, Oborniki.

Pomocnika ogrodniczego

Bardzo ważne!

Posiadając wielką fabrykę (około 300 ludzi) wyrabiając dziennie wielkie zapasy cygar, jestem wstanie **wykwintny towar bardzo tanio** sprzedawać. Szczególnie polecam moje ulubione z najlepszych tytoni (Sumatra, Jawa, Brasil, Hawana pp.) wyrabiane marki:

Fortuna 500 sztuk za 8.50 mk. lub 1000 szt. za 15,75 mk.

Brasiliana 500 sztuk za 9,50 mk. lub 1000 szt. za 17,75 m.

Ażeby tak oszczędnych palaczy, jako i lubowników drogich cygar o dobroci i **tanicj cenie** mych wyrobów przekonać, przesyłam **100 Fortuna, 100 Brasiliana i 100 różnych innych cygar** za tylko **6 marek** przez zaliczkę. Taniej i lepiej nikt sprzedawać nie może. Proszę na próbę łaskawie zamówić.

P. Pokorz, fabryka cygar.
Wejherowo (Neustadt W./P.) Nr. 419.

Wody mineralne

świeżego nalewu.

Sole i ługi do kąpieli. Extrakt borowinowy i jodłowy do kąpieli,

poleca po **znanych tanich cenach**

Centralna Drogerya

J. Czepczyński.
POZNAN, Stary Rynek 8.
Telefon 238

Gościniec

w wielkiej wsi, około 12000 mieszk. masyw murowany. z wielkiemi spichrzami, do handlu zboża, jest zaraz lub od 1. 10. r. b. na sprzedaż. Interes w bardzo dobrym biegu, obrotu rocznego 40.000 mk. Cena kupna 52.000 mk., wpłaty 8—10 tys. mk. reszta stała hipoteka i własność do tego należy 8 mórg roli. Zgł. przyjm.

Jan Sowiński,
Kempen i. P.

Szuka się **dzierżawy** lub **kupna**

handlu kolonialnego

z wyszynkiem albo bez. Zgłosz. do eksped. Wielkopol. pod nr. **4416.**

Rządzca gospod.

32 lata, żonaty, obecnie w miejscu w jednym z lepszych gospodarstw Księstwa **poszukuje posady** od 1 października br. ewent. od 1 września. Zgłosz. do eksped. Wielkopolanina pod nr. **4390.**

Tarantowatą, bardzo ładną

wyżlicę

7-mio miesięczną, nietresowaną sprzeda **J. Cichy,**
Wargowo, (poczta i kolej w miejscu).

---

2 czeladzi krawieckich

Mydło liliowe w kawałkach po 50 fen.

Woda liliowa

(Eau de Lys de beauté)
w butelkach po 1,50 M. wytwarzają piękną, delikatną cerę twarzy i rąk, piękny zawsze młodzieńczy wygląd, olśniewająco piękną płać, usuwają wszelkie nieczystości skóry, jak **piegi, węgry, wyrzuty, czerwoność.**

W Poznaniu do nabycia w drogeryach pp. R. Barcikowskiego, J. Czapczyńskiego, Z Rittera, **w Jeżycach** p. K Buchowskiego, **w Jarocinie** p. W Chylewskiego lub wprost **w chemiczno-kosmetycznym laboratoryum K. Buchowskiego,** w Poznaniu.

Adres do listów, (zamówień) K. Buchowski, Chemisch-kosmetisches Laboratoryum, Posen 16.

Wielka wyprzedaż sezonowa!!!

Pomimo moich nizkich cen, udzielam przez miesiące lipiec i sierpień przy gotówce —

15% rabatu

na paltotach letowych i jesiennych — ubrankach dla chłopców i wszelkiej garderobie zimowej

10% rabatu

na wszelkich ubraniach męzkich i dla młodzieńców, płaszczach i spodniach. Również przy zamówieniach podług miary i suknach z łokcia.

5% rabatu

na garderobie roboczej i letowej do prania.

Proszę korzystać z rzadkiej sposobności.

K. KUZAJ POZNAŃ, ul Wrocławska 13.

Wielki skład sukna, gotowej garderoby męzkiej i dla chłopców. — Pracownia podług miary.

Telefon 1342.

Folwark nasz Dzidno

(pow bydgoski) 425 mórg ziemi od skiby do skiby pszennej, w tem ca 50 mórg łąk z nieprzebranym pokładem I-a torfu, sprzedamy zaraz za bardzo przystępną cenę. Hipoteka uregulowana, wpłaty potrzeba ca 30 000 mk.

Bank Ziemski w Koronowie.

Poznański dworzec towarowy

na gruncie dawniejszej fabryki maszyn Urbanowskiego przy ul Alejowej 7 są jeszcze kilka **krytych, półkrytych, i otwartych wielkich**

placów składowych z związkiem kolejowym

jakoteż **stajnie do koni** zaraz lub później do wynajęcia.

Bliższych szczegółów udzielą **Wilhelm Braun,** ul Fryderykowska 28, I p. i **Juliusz L. Jacobsohn** ul Berlińska 11, II p.

Maszyny

do wyrabiania masła **„Schmidta"**

na	10	15	18	22 litr. śmietany.
po mrk.	30	33	36	39 za sztukę

Schmidta maszyny do **prania** bardzo praktyczne, polski opis używania.

sosnowe po **45** mk dębowe po **50** mk. za szt.

Wyżdżymacze do bielizny 36 cm. 18 M, 39 cm. **20** M.

Pieczęcienie do znaczenia drobiu lux. M. **0,50**

Kuchnie (angielki) wykładane szamotem **30⁰⁰** M.

Ogrodowe noże, nożyczki, piłki i skrobacze do drzew poleca

firma: **T. Otmianowski,**

właśc.. **B Ziętkiewicz, S Mińcikiewicz**

Poznań — Bazar. **Telefon 565.**

Jedyna
Jeneralna ajentura i główny skład
S. Żychliński
w Poznaniu.
Cygara w największym wyborze

Doniesienie!

Z dniem 1 lipca br. będą podług nowego rozporządzenia nasze

w całym kraju znane „Noblesse" Nr. 50

w banderolę zaopatrzone.

Tę sposobność wyzyskując, postanowiliśmy, ponieważ nasze **„Noblesse"** przez wiele fabryk papierosów naśladowane były, **etykietę tę, jak obok podana podobizna wskazuje zmienić;** a ażeby raz wreszcie na przyszłość wszelkim naśladowictwom koniec położyć, takową równocześnie **w urzędzie patentowym zabezpieczyliśmy.**

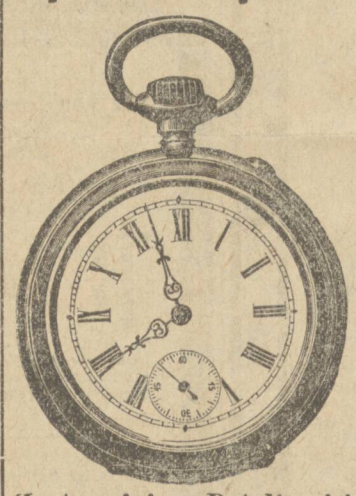
Zwracając przeto na nową tę etykietę uwagę Szanownych Konsumentów naszych **„Noblesse"**, prosimy zarazem uprzejmie, przedewszystkiem na naszą markę fabryczną oraz firmę przy każdej sposobności łaskawie uważać.

Fabryka papierosów „PATRIA"

Ganowicz & Wiekliński, Poznań.

Olbrzymi wybór!

Najtańsze i najrzetelniejsze źródło zakupna.

Wszystkie moje zegarki są starannie obciągnięte i na minutę uregulowane. Za każdy zegarek daję 5 lat piśmienną gwarancyą. Obawy nie ma żadnej, bo te, coby się podobać nie miało, przyjmuję z powrotem i zwracam pieniądze Trzeba się koniecznie przekonać, a kto nie kupi, to trudno, ten sam sobie szkodzi. Zamówienia i podziękowania codziennie nadchodzą.

= Olbrzymi wybór! =

Czysto srebrne najpiękniejsze zegarki z Matką Boską z 2 złoconemi brzegami i z najlepszymi prima werkami na 10 kamieniach po 12, 14, 16, 18 i 26 mk. Najwspanialszy z Matką Boską zegarek, złocone litery, z najozdobniejszymi złoconemi brzegami ciężki w srebrze i z najlepszym na 10 kamieni z prima werkiem tylko **23 mk.**

Hurtownie! **Detalicznie!**

Zegarka tego z pewnością nikt jeszcze nie widział. Zegarek niklowy cyl kluczykowy 5,40 i 8 mk Zegarek posrebrzany kluczykowy 5,90 mk. Zegarek posrebrzany la prima na 6 kamieniach klucz. 7,75 mk. Zegarek czysto srebrny cyl na 6 kamien. klucz. lub remont z 2 złoconemi brzegami i prima werk 10 mk. — Ten sam na 10 kamieniach po 12 mk. Łańcuszki po 25, 30, 50, 85 fen., lepsze niklowe po 1, 1,25, 1,50, 1,75 mk. **Cenniki bogate** w 1500 ilustracyi na zegarki, łańcuszki, biżuterye, także skrzypce, flety, klarnety, harmoniki, oraz noże, brzytwy, portmonetki i różne okolicznościowe podarki wysyłam każdemu gratis i franko.

M. Danecki, Miejska Górka.
(Görchen Bez. Posen.)

Kasa oszczędności

Banku Rolniczo-Przemysłowego

Kwilecki, Potocki & Sp.

Przyjmuje na oprocentowanie wkładki każdej wysokości od **1 marki** począwszy płacą od **3 do 4 i pół proc.** wedle umowy.

Pralnia i apretura na „nowe"

firanki, witraże, lniane obrusy itd.

Do mego zakładu z oddanemi firankami obchodzi się w sposób nader ochronny bez zastósowania szkodl. środków sodowych. Wielokrotne świadectwa uznania. Największa działalność; kilka tysięcy szali dziennie.

Cena za szal ang tiul od **40** fen. pocz.

W. Kelling

Poznań, ul. Berlińska 11

Chemiczna pralnia i farbiernia.

„BILZ" Kawa słodowa.

Najlepszy zdrowotny napój dla rodzin i dzieci.
(premiowane złotemi medalami i pierwszemi nagrodami)
Jedynie uprawnieni fabrykanci na G.- i D.-Niemcy
Złączone fabryki cykoryi A. G. (A. F. C. Kallmeyer)

Do nabycia we wszystkich lepszych składach towarów kolonialnych.

Najlepsze brzytwy

kute z prima prawdziw. ang stali pod **gwarancyą** za każdą brzytew; są obciągnięte i już gotowe do używania; a do tego piękny mocny futerał **darmo.**

No. 55 No. 60 No. 68 No 72 No. 84 mk. 1,40, 1,70, 2,10, 2,60, 3,75 za sztukę.

Paski do ostrzenia po 1,00, 1,50, a ze śrubą 2,00 mk. Pędzelek do golenia 50 fen, miseczka 50 fen.

= Nożyczki do włosów =

6 cali długie 50, 80 i 90 fen.

Noże kieszonkowe prima stalowe Solingen, 2 nożyki i korkociąg (bulaki) po 50 i 60 fen. a najlepszy 1,00 mk.

Wysyłka za zaliczką. Wiarusy; swój do swego. Odsprzedającym rabat.

M. Danecki,
Miejska Górka — Görchen
Bez. Posen.

Sachsen-Altenburg.
Technikum Altenburg
Maschinenbau. Elektrotechnik.
Papiertechnik. Automobiltechnik.
Programm frei.

Pożyczki pieniężne od 100 mk. pocz. wskaże każd. szybko i dyskr. jako też zastaw towarów, interes bank. komis **W. Fr. Rosada,**
Poznań, ul. Nowa Nr. 11a.

Cierpiący na rupturę

niechaj zażądają gratisowej broszury o przepaskach na rupturę, bez sprężyny »Ideal« pasującej na każdą rupturę i takową bezszelestnie wstrzymującą. **Instytut dla cierpiących na rupturę** Heinr. Werth Valkenburg (L) Holland ponieważ za granicą, podwójne porto.

Targ na miód

15 i 16 lipca

w restauracyi Wiktorya,

Królewski plac 5.

Sprzedaż miodu 15. lipca od 12 6 Następnie wykład o pszczołach i o miodzie Wstęp wolny.

Tow. pszczelarzy.

Potrzebuje Pan pieniędzy?

na kwit, weksel, poręcz., hypot, spadek, polisę i t. d. to pisz pan tylko w rost do **C. G. Müller,** Berlin 240, Dorotheenstrasse. Na każde zapytanie odpowiada się zaraz **dyskretnie i bez kosztów. Ściśle rzetelne!**

Żadne oszustwo!

Kamieniczka,

1 piętrowa, przynosząca 7% dochodu z 2 składami w środku miasta Września, jest zaraz lub od 1 października przy małej wpłacie na sprzedaż, jeden skład można objąć. Zgł. **J. K. 5000** postl. Wrechen

Kawaler Polak na obczyźnie, mający 27 lat, posiad. interes f szuka dla braku znajomości pań **towarzyszki życia** z cokolwiek majątkiem,. Panny 20 do 25 roka życia, pragnące wy za mąż, raczą oferty swe wraz z tografią nadesłać do eksp Wielk pod nr. **4385.** Anonimy wyp sza się. Dyskr. rzecz honorowa

Parowa cegielnia

32 lata istniejąca z 10 morg dwoma piec. wraz z domem mies i wszelkiemi innemi bud. 2 klm pow. miasta, z powodu, iż właściciel jest oddany i nemu przedsiębiorstwu, fachowcowi przy wpła 6000 mk. zaraz lub później do dania. Bliższych inform. udz ekspedycya Wielkop. pod nr. **4396.**

2 goścince

w dobrym biegu z tow. materia z około 40 mrg. ziemi, torfowe łąkami w wielkiej wsi, przewag polskiej, licz około 1100 mies przy szosie Bydgosko-Pilskiej po stacya kolej 2 kościoły, 2 szko poczta, mleczarnia i gorzelnia w Najbliż. miasto 10 klm. oddale budynki masyw i 2/3 nowe. zam rzam przy zaliczce około 14000 za gościniec natychmiast sprze **H. Warmbier,** obertyst **Sadke,** Bez. Bromberg.

Dobrobyt dla piekarza

W wielkiej wsi szlązkiej pow. słyńskiego, 8 klm. od miasta, z powodu stosunk. familijny do piekarnia połączona z handlem kolonialnych i krótkich, z 7 m dobrej ziemi i mas. budynkami cenie 16000 mk. przy wpłacie 6000 całkiem, lub też częściowo do spł dania. Zgłoszenia przyjm. **H. Müller, Krobsa.** [Kröben Posen]

Skład

w Zbąszyniu z pomieszk. w k rym prowadz. skład tow. krótk. nadaje się na także na interes m teryalny, także i na cukiernią. nieważ należy do tego ogród po żony przy głównej ulicy, na któ niema żadnej konkurencyi zaraz wya. lub od 1 paźdz. do objęc Zgł. przyj **Ruhnke,** gorzeln w Starym Bojanowie. Alt Boy

W mieście pow. 7000 mieszka ców, jest zaraz do sprzedania

Dom murowany

(kamienica) z zabudowaniu gdzie jest kuźnia i zaprowadzo interes spedytorski tuż obok tar wiska, pewna egzystencya dla daka. Cena 28,000 mk Wp potrzeba 8 tys. mk. Zgł. przy ekspedycya Wielkop. pod nr. 4

Stangre

kawaler, potrzebny zaraz lub 1. 10 do **Nowejwsi. N dorf p. Schwersenz.**